

TOESPRAAK
Frank Nobels

11 september 2009
Stadsschouwburg Mechelen

EVENEMENT HET FIRMAMENT

Mechelen is een cultuur- en erfgoedstad bij uitstek.

De sector van **erfgoed en musea**, met de Museumas als ruggengraat, is sterk vertegenwoordigd met drie stedelijke musea, het erfgoedcentrum Lamot, het Speelgoedmuseum, het Joods Museum voor Deportatie en Verzet en de waardevolle poppencollectie van Het Firmament. Daarnaast telt de stad nog kleinere privé-initiatieven en verschillende archiefinstellingen, zoals het stadsarchief, het Aartsbisschoppelijk Archief en het Archief Rode Kruis Vlaanderen.

De Erfgoedcel Mechelen bouwt expertise uit rond tal van (nieuwe) vormen van erfgoedwerking en wil deze erfgoedorganisaties die in de stad en regio actief zijn, optimaal begeleiden.

Het Erfgoedcentrum Lamot is het knooppunt van de stedelijke en regionale erfgoedspelers. Lamot mag prat gaan op zijn erg diverse en dynamische aanpak zich uitend in tal van publieksgerichte erfgoedprojecten.

Ook op **cultureel gebied** valt er in Mechelen heel wat te beleven, met gezelschappen als DE MAAN, 't Arsenaal en Abattoir Fermé. Ook het kunstencentrum nOna, de afdeling van het Festival van Vlaanderen, het cultuurcentrum, Circus Ronaldo, een oude muziekensemble Zefiro Torna, de jeugddienst Metteko en festivals als de Dijlefeesten bieden een rijk gevuld cultureel programma.

Kunsteducatie wordt aangeboden door o.m. de Academie, het Conservatorium, de Beiaardschool, Vormingplus en door Het Firmament die allerlei workshops figurentheater aanbiedt.

Met haar **cultuur- en erfgoedbeleid** wil de stad Mechelen elke inwoner en bezoeker van de stad en de regio kansen en mogelijkheden bieden om er de veelzijdigheid van cultuur te ontdekken en te beleven. Mechelen ambieert een culturele uitstraling die zich niet tot de eigen regio beperkt maar die reikt tot ver daarbuiten.

Het poppen- en figurentheater kent een rijke traditie in Mechelen en tot ver daarbuiten. Het Firmament is als erkend expertisecentrum voor figurentheatererfgoed een voorbeeld bij uitstek van hoe een organisatie met een landelijke werking perfect ingebed kan worden in een stedelijke context en kan bijdragen aan het **imago** van de stad Mechelen als cultuur- en erfgoedstad.

Deze **verankering van Het Firmament in Mechelen** vloeit ongetwijfeld voort uit de lange **voorgeschiedenis** van deze organisatie. Het Firmament werd in 1968 in Mechelen opgericht als 'Centrale voor Poppenspel'. Het was pionier Jef Contryn die toen al de droom koesterde om een (t)Huis voor figurentheater uit te bouwen. Paul Contryn, zijn kleinzoon, is tot op vandaag voorzitter van Het Firmament en geprezen scenograaf bij DE MAAN.

Vroeger lag het accent voornamelijk op de uitbouw van een vaktijdschrift, het aanleggen van een documentatiecentrum, het organiseren van tentoonstellingen en het verzorgen van opleidingen in de toenmalige School voor Poppenspel. Bij

gebrek aan een geïnstitutionaliseerde opleiding, biedt Het Firmament nog steeds met succes een reeks workshops aan voor alle niveaus, van beginner tot professioneel. Daarnaast profileert Het Firmament zich meer dan ooit als pleitbezorger van het figurentheatererfgoed, met aandacht voor het verleden, heden en toekomst van het rijke figurentheatererfgoed waarover Mechelen én Vlaanderen beslist trots mogen zijn. Actualisering, vernieuwing en hedendaagse ontsluiting van het figurentheatererfgoed naar de meest uiteenlopende doelgroepen, zijn vitale begrippen in de werking van Het Firmament.

De stad ondersteunde dan ook met volle overtuiging het **haalbaarheidsonderzoek** dat Het Firmament sinds 2005 gevoerd heeft. De onderzoeksresultaten die daarnet gepresenteerd werden versterken enkel maar onze overtuiging dat Het Firmament voor de stad een **volwaardige erfgoedpartner** is. De stad onderzoekt momenteel volop de mogelijkheden om naast het cultuurconvenant met organisaties als DE MAAN, nOna, 't Arsenaal, enzovoort, ook een **erfgoedconvenant** op te richten, waarin naast Lamot, Het Firmament, samen met andere erfgoedorganisaties, opgenomen kan worden. Zo kan Het Firmament nog meer inspelen op doelstellingen en acties van het cultuurbeleidsplan, samenwerken met andere Mechelse partners, deelnemen aan Mechelse projecten, enzovoort.

Ook onderzoekt de stad volop de mogelijkheden om Het Firmament een geschiktere **locatie** aan te bieden waarin ze alle troeven die ze hebben veel meer kunnen uitspelen en zo nog meer kunnen bijdragen aan het imago van Mechelen als cultuur- en erfgoedstad. Dat een **depotruimte** voor de waardevolle collectie van Het Firmament daarvan onderdeel uitmaakt, spreekt voor zich. Zo kan de collectie optimaal bewaard worden en vooral toegankelijk gemaakt worden voor het publiek. Want figurentheater is het medium bij uitstek om visueel uit te spelen, steeds met een openheid naar verschillende **doelgroepen**. We hebben niet voor niets in het beleidsakkoord van 2007 tot 2012 (punt 128) opgenomen dat we de Mechelen trendsettend was en is voor het poppenspel en het figurentheater in Vlaanderen en dat de unieke en erg waardevolle collectie op een interactieve manier toegankelijk moet worden voor het grote publiek.

Deze nieuwe locatie betekent alvast een **beslissende stap** in de richting van een echt (t)Huis voor figurentheater. Dat het in Mechelen gevestigd zou zijn, lijkt ons gezien de voorgeschiedenis een evidentie en betekent bovendien een mooie aantrekkingspool met enorme mogelijkheden op het vlak van publiekswerking en op sociaal, economisch, toeristisch, educatief en artistiek vlak. Dat het (t)Huis zich ook internationaal profileert en zich ent op de richtlijnen van UNESCO, kan enkel maar toegejuicht worden. Dat betekent dat het (t)Huis in Mechelen richtinggevend kan zijn voor Vlaanderen en de rest van de wereld.

Ikzelf, als schepen van cultuur van de stad Mechelen, ben dan ook vurig pleitbezorger om samen met de **verschillende beleidsniveaus**, de provincie Antwerpen en de Vlaamse overheid, een **overleg** te starten om dit (t)Huis de ontplooiingskansen te bieden die het nodig heeft en wil Het Firmament een succesvolle toekomst wensen!